

Mesterségem címere

Ügyvéd

Ez nem igazság! – kiáltod, valahányszor sérelem ér. Minden gyermek és felnőtt, kis és nagy közösség küzd a maga igazáért. De kinek van igaza? Mindenki úgy érzi, hogy csakis neki. Az igazság néha egyértelmű, néha kétarcú, néha igen összetett. Kis vitákban dönthetünk mi magunk, de

a súlyos ügyek az igazságszolgáltatásra tartoznak. Ha jogász, ügyvéd, bíró leszel, az igazság kiderítése, védelme lesz a hivatásod, munkahelyed a törvényszék, mércéd a törvény.

- Egyetlen szakmának sincs ilyen tarka múltja és jelene, hiszen a törvények nemcsak koronként és országonként, hanem szinte havonta és településenként változnak. Vannak egyetemes emberi, országos érvényű és helyi törvények. Ügyvéd legyen a talpán, aki mindenkit ismeri.

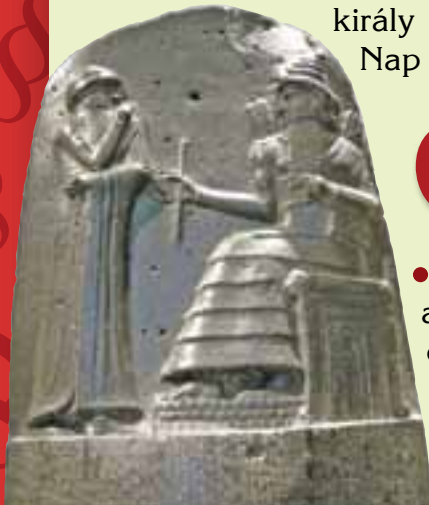
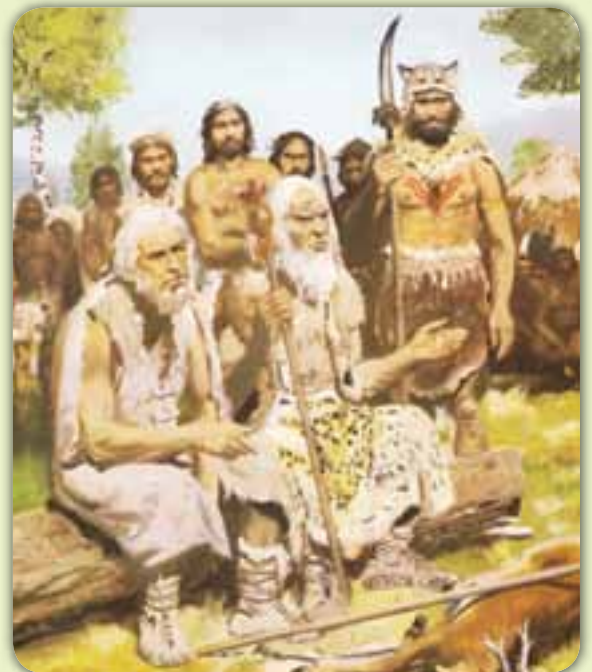
- A dzsungel törvénye Maugli szerint szigorú, de igazságos. Mi viszont épp a törvények hiányát értjük alatta: amikor az életért vívott küzdelemben csak az erő számít. Szokásjog és ököljog. Íratlan, régi törvény mindkettő, de míg az ököljog az erősebb uralmát jelenti, a szokásjog az idő által lecsiszolt, a közösség által elfogadott szokást.

- Isten törvénye. Hajdan többen voltak, de még ma is élnek népcsoportok, közösségek, akik nem ismerik az erőszakot, a csalást, a hazugságot, a pénzt. A természet és a Jóisten törvényei szerint, külső, belső békében élnek. Bírják, vezetőik a tapasztalt, bölcs öregek.

- A legrégebbi törvény 4100 éves, a sumér Ūr-Hammu király alkotta meg. Elveszett, de nyoma megmaradt azon a 300 évvel később faragott kőoszlopon, amely Hammurapi király 282 törvényét máig megőrizte. Az oszlop tetején Hammurapi a Nap és az igazság istenének, Samasnak mutatja be törvénykönyvét.

Az Ószövetség melyik prófétájának és hol adta át az Ūr kőbe vésett törvényeit. Hogy hívjuk e törvényeket?

- *Szemet szemért, fogat fogért.* Az Ószövetség kegyetlen törvényét a legtöbb ókori nép gyakorolta: a bűnös ugyanazt kapta, amit elkövetett. Az áldozat családjának joga, sőt kötelessége volt megtorolni a sérelmet. A halálért halállal fizető vérbosszú néhol még ma is él. Pedig Jézus kétezer éve tanít a szeretet törvényére: *ha megdobnak kövel, dobj vissza kenyérral.*

● Az igazság egyik vagy másik fél javára billenő mérlege először az ősi egyiptomi hitben jelent meg. A fején tollal ábrázolt Maat, az igazság, a rend, a törvény istennője bírálta el, hogy a halott megérdemli-e a túlvilági életet. Ha szíve tiszta volt, azaz könnyebb, mint Maat egyetlen tolla, örök boldogság várt rá.

● A rómaiak Juszticiának nevezték az igazság mérleget tartó istennőjét, akinek kardja a törvény erejét, bekötött szeme azt jelképezi, hogy az igazságon kívül másra nem figyel. Az egyensúlyban levő mérleg arra utal, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő. Jusztícia ma is a törvénytudomány jelképe, a római jog pedig az európai jogtudomány alapja.

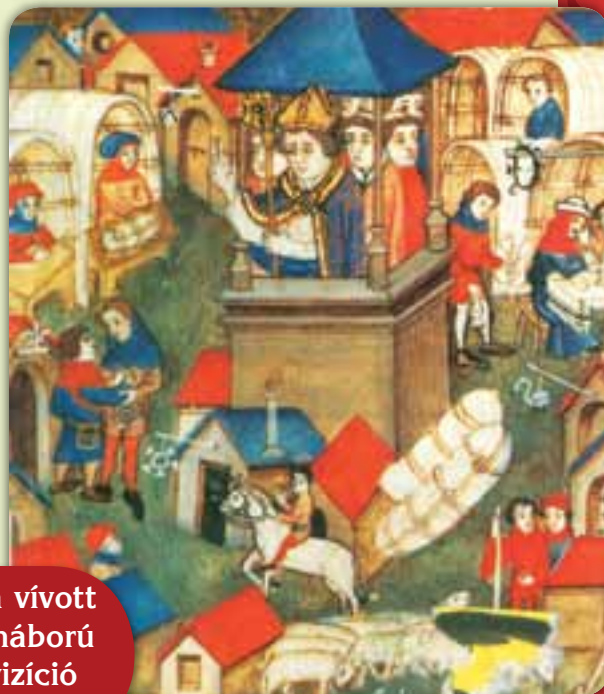

● Az angolok ezeréves törvénykönyve, a Common Law viszont nem a római jogon, hanem a szokásjogon alapszik. Mint mindenben, az angolok a törvénykezésben is nagyon konzervatívak, hagyományörzők. Bíráik ma is gyapjúparókát és a középkor óta változatlan kosztümöt viselnek. Bizonyára nemcsak a gondoktól fő a fejük...

● A magyar törvénykönyv 1000 éves, Szent István alkotta meg. Ezt bővítette ki II. András királyunk 1222-ben kiadott alkotmánya, az Aranybulla.

● A középkorban az egyházi törvénytudomány, az inkvizíció az eretnokség (hittagadás) vagy boszorkányság vádjával sok ártatlant megkínzott, máglyára ítelt.

● Az uralkodók élet és halál urai voltak. Sem az egyházi sem az uralkodói ítélet nem volt nyilvános, a vádlott nem védekezhetett, nem fellebezhetett. Az ítélet végrehajtása viszont mindig a tömeg előtt zajlott, hogy elrettentő példa legyen. Piactéri látványosság volt a kisebb vétkekért járó pellengérré állítás, kalodába zárás, a bilincsbe vert bűnözők börtönbe toloncolása, sőt az akasztás, a lefejezés, a máglyahalál is.

Ki az angolok ellen vívott francia szabadságháború hőse, akít az inkvizíció máglyahalálra ítelt?

• A középkorban nem voltak törvényszékek, ám az uralkodói, az egyházi törvénykezés nem dönthetett minden faluban, minden kis vitában. Ezekben a bíró hozott ítéletet.

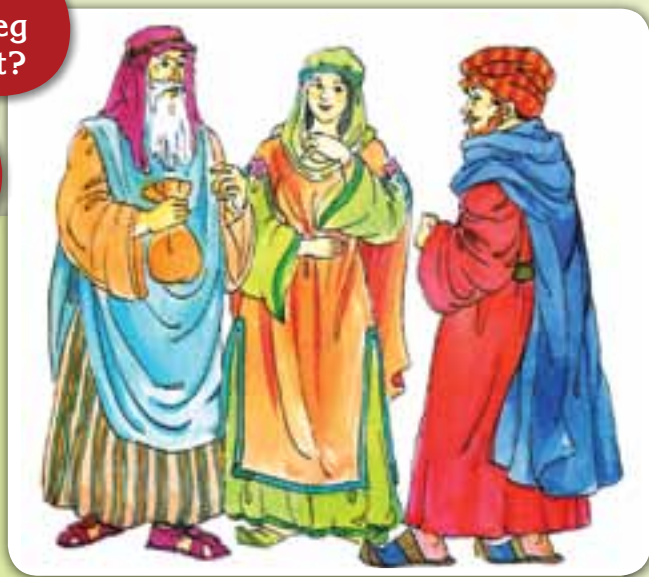
Ki húzott hasznot a „fülemüle-perből”, és ki írta meg tréfás versben a történetet?

Minden tájon születtek bírómesék. Döntsetek ti a bagdadi bíró helyett.

A bagdadi bíró elé járult egy hentes és egy olajárus, akik egy ezüstpénzen perlekedtek. Mindkettő azt állította, hogy az övé. Egy tudós és egy paraszt ugyanarról az asszonyról vallotta, hogy az ő felesége, egy kereskedő és egy koldus pedig egy ló fölött kapott hajba. A bíró mindhárom vitát igazságosan eldöntötte. Találjátok ki, hogyan. A mesét júniusi lapszámunkban olvashatjátok.

Zrínyi Ilona vizsgálóbírái előtt. Fia a későbbi...

• Igazságos Mátyásunk sok hamisságot leleplezett. Nem véletlenül tartják úgy a magyarok, hogy amióta ő meghalt, oda az igazság.

• *Ki száz meg százezret rabol, bírója leszen annak, kit a szükség garast rabolni kényszerített. (Katona József: Bánk bán)* Hajdan az uralkodó, az egyház, a nemesek a törvényen felül álltak. A polgári társadalomban – legalábbis látszólag – mindenki egyenlő a törvény előtt. Megjelentek a törvényszékek, mint az igazságszolgáltatás intézményei, a bírók, mint ítélethozók, az ügyészek, akik a vádat, az ügyvédek, akik a védelmet képviselik a perben. A vizsgálóbírók, a nyomozók terhelő vagy felmentő adatokat gyűjtenek,

a tanúk fontos részletekkel segítik az igazság kiderítését.

• *Ha per, úgymond, hadd legyen per!* Minden per az ügyész és az ügyvéd párharca is, hiszen előbbi a vádlott ellen, utóbbi pedig mellette sorolja érveit. A súlyos ítélet az ügyész, a felmentés vagy az enyhe ítélet az ügyvéd győzelmét jelenti. De vajon hány menetből áll ez a cseppet sem barátságos mérkőzés? Legkevesebb két tárgyalásra mindig sor kerül, de volt már 100 évig húzódó per is.

Beteg az öreg ügyvéd. A fia átveszi minden ügyét, és nemsokára büszkén jelenti:

- Édesapám, megnyertem az összes régi perét.
- Jaj, tönkretetted, fiam, hiszen ezekből a perekből élünk harminc éve!

- Ne menj Indiába ügyvédnek! India alkotmánya a leghosszabb a világon, 444 paragrafusból és 117.369 szóból áll.

- Rengeteg a törvény, sokat kell tanulnod, ha ügyvéd akarsz lenni. Az ötéves jogi egyetem elvégzése után még három éven át szakmai gyakorlatot kell végezned: ügyvédbojtár, jurátus leszel egy tapasztalt ügyvéd mellett. Csak ha ezután letted a szakvizsgát, akkor dönthetsz mások sorsa felől, lehetsz önálló ügyvéd.

De jogászként még egy sereg szakmát választhatsz: lehetsz szerződések, okmányok hitelességét szavatoló közjegyző, az országot, a megyét, a várost, a falut irányító tisztségviselő, cégvezető, vállalati jogtanácsos.

- Maguk a törvénytudók is tovább szakosodnak bűnügyekre, családi, vagyoni, vállalati, társadalmi perekre. A bűnügyek szakértője a kriminológus, az ő munkája tűnik a legizgalmasabbnak. Űgye, fiúk?

- Az ügyvédek szónoklattan is tanulnak, mert beszédük meggyőző ereje perdöntő lehet. A jó ügyvéd ismeri a törvényt, az emberi lelket, a társadalmat. Nyomoznia kell, gyűjtenie és rendszereznie az adatokat, kitűnő logikával megtalálnia a rejtett összefüggéseket.

Mire esküszik, és mit fogad meg mindenki, aki a perben megszólal?

Az igazság őre legyen benned mindig az égi szellem. (Dsida Jenő) Amíg a szeretet törvénye vissza nem tér világunkba, szükség van az igazság, a törvény őreire. Ha ügyvéd leszel, a társadalom tisztelettel és pénzzel jutalmazza majd munkádat. Szünet nélkül kell tanulnod, éberem figyelned, nehéz döntéseket hoznod, ékesen szólnod. A legfontosabb azonban, hogy ne légy megvesztegethető, őrizd meg lelkiismereted tisztaságát.

Zsigmond Emese

- **Válaszok Kószabósza márciusi kérdéseire:** A molnárok, kőfaragók, kalaposok, lakatosok, mészárosok, szücsök és csizmadiák címérét közöltük. Herenden készült a legszebb magyar porcelán. A 7, B 8, C 5, D 4, E 10, F 3, G 9, H 2, I 1, J 6.

Nyertesek: Ferencz Vanda, Gyergyószárhegy; Jenei Mária, Szőkefalva; Józsa Anett, Balánbánya; a csíkbánkfalvi III. osztály.